

KOMMISJONEN FOR
GJENOPPTAKELSE AV STRAFFESAKER

År 2007, den 12. oktober, ble det i Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker truffet avgjørelse i

Sak nr: 2007-00099

Kommisjonens medlemmer:

Ann-Kristin Olsen (nestleder)
Vidar Stensland
Svein Magnussen
Erling O. Lyngtveit
Inger Thoen Nordhus

Saken gjelder:

Begjæring om gjenopptakelse fra Fredrik Fasting Torgersen –
kommisjonens habilitet

Det ble truffet slik

AVGJØRELSE:

Innledning

Domfelte, Fredrik Fasting Torgersen, ble ved Eidsivating lagmannsretts dom 16. juni 1958 dømt til fengsel på livstid for overtredelse av straffeloven § 192, første og tredje ledd, jf. annet ledd, jf. § 49, og fjerde ledd, jf § 61, § 233, første og annet ledd og § 148, første ledd, alt sammenholdt med § 62, til fengsel på livstid. Han har ved flere anledninger begjært gjenopptakelse av dommen.

Domfelte, ved advokat Erling Moss og professor dr. juris Ståle Eskeland, fremmet 25. februar 2004 begjæring til Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker om gjenopptakelse av Eidsivating lagmannsretts dom 16. juni 1958. Saken ble krevd gjenopptatt i medhold av straffeprosessloven § 391 nr. 1 og nr. 3 og § 392 annet ledd. En samlet begrunnelse for begjæringen ble mottatt 5. april 2005.

Kommisjonen traff sin avgjørelse 8. desember 2007 med slik konklusjon:

"Gjenopptakelsesbegjæringen i sak nr. 2004-00071 tas ikke til følge."

Domfelte v/ advokat Erling Moss har den 17. juli 2007 fremmet ny begjæring om gjenopptakelse. Advokat Moss anfører at de av kommisjonens medlemmer som traff avgjørelsen 8. desember 2006, samt varamedlemmet Erling O. Lyngtveit, er inhabile og krever at begjæringen behandles av nye medlemmer. Han har lagt ned slik påstand:

- 1. Sak 71-2004 Fredrik Fasting Torgersen, behandles på ny av kommisjonen med nye medlemmer, oppnevnt av Kongen.*
- 2. Eidsivating lagmannsretts dom av 16. juni 1958, Fredrik Fasting Torgersen, gjenopptas.*

Advokat Moss har i brev til kommisjonen 18. september 2007 supplert anførselen.

Professor Ståle Eskeland har i brev 22. august 2007 sluttet seg til advokat Moss sin påstand om at kommisjonen er inhabil og at den nye begjæringen må behandles av en settekommissjon. Eskeland har

supplert og utdypet sitt krav i brev til Justisministeren 1. september, 22. september og 4. oktober 2007, som kommisjonen har mottatt i kopi.

Advokat Moss og professor Eskeland har i det vesentlige gjort gjeldende:

1. Begrunnelsen for at det foreligger inhabilitet

Advokat Moss viser innledningsvis i brevet 17. juli 2007 til sin anmeldelse av kommisjonen, som ble henlagt av Spesialenheten for politisaker 11. juni 2007. Henleggelsen er av advokat Moss påklaget til riksadvokaten. Advokat Moss viser videre til et notat fra kommisjonens leder 23. mai 2007, som ble overlevert Spesialenheten i forbindelse med avhør av kommisjonens leder. Advokat Moss anfører at innholdet i dette notatet viser at det foreligger et konfliktnivå mellom kommisjonen, Torgersen og ham, og gir en slik oppsummering:

- a) *Kommisjonsavgjørelsen skal ha en begrunnelse som følger reglene for kjennelser, straffeprosesslovens § 399. Man kan derfor sammenligne avgjørelsen av 8. desember 2006 med situasjonen slik den ville vært om en domstol hadde truffet avgjørelsen.*
- b) *Kommisjonsavgjørelsen kan ikke – som en domstolsavgjørelse i en tilsvarende sak om gjenopptakelse før 1.1.2004 – påkjæres eller påankes på grunn av saksbehandlingsfeil. Kommisjonsavgjørelser kan bare bringes inn for en domstol som andre forvaltningsvedtak.*
- c) *Hvis adgang til kjæremål eller anke forelå, ville de feil og mangler i avgjørelsen av 8. desember 2006 som nå er innrømmet overfor spesialenheten, føre til opphevelse av avgjørelsen og hjemvisning til ny behandling. Dette må være så selvsagt, at jeg unnlater detaljene.*
- d) *Ved den nye behandling i en underordnet rett, forutsatt overprøvingsadgang, ville den nye behandling ved underordnet*

rett måtte skje ved andre dommere. Dette følger av at notatet av 23. mai 2007 også tar standpunkt til realitetsbetydningen av feilene og utelatelsene. Kort sagt: Både fra kommisjonen og fra statsadvokatene hevdes det over hele linja av feil og utelatelser, uten unntak, at feilene ikke har hatt betydning for kommisjonens avslag. Feilene beskrives som bagatellmessige, skrivefeil, ubetenksomheter, hendelige uhell i en komplisert sak – og med den helt klare konklusjon at resultatet av behandlingen i vedtaket av 8. desember 2006 ville blitt det samme om feilene ikke hadde foreligget.

- e) I en slik situasjon er kommisjonen inhabil til å behandle saken på ny med de samme medlemmer. Dette gjelder også varamedlemmet advokat Erling O. Lyngtveit, som nå opptrer som forsvarer for kommisjonen og/eller bare Janne Kristiansen, se spesialenhetens (forsøk) på avhør av Janne Kristiansen. Hun nekter å forklare seg, men det spiller i denne sammenheng ingen rolle. Alle kommisjonsmedlemmer, med unntak av Ann-Kristin Olsen, deltok på kommisjonens høring av vitenskapsbevisene i siste uke av mars 2006.*
- f) Når dette ville ha blitt resultatet av en overprøving av avgjørelsen ved en domstolsbehandling (enten som en overprøving om kommisjonsreglene ikke forelå, eller som resultat av et søksmål for kommisjonens vedtak), så må det samme kunne oppnås ved en begjæring om ny behandling i kommisjonen. Det er nemlig akkurat de samme saksbehandlingsregler som gjelder, både for begrunnelse og for inhabilitet, først og fremst domstolsloven § 108 (se nedenfor).*

Advokat Moss viser videre til den offentlige kritikken som har vært reist fra de vitenskapelige sakkyndige i media, og at dette også bør føre til inhabilitet ved behandlingen av den nye begjæringen.

Professor Ståle Eskeland har i brev til kommisjonen 22. august 2007 gitt sin støtte til advokat Moss sin anførsel om at kommisjonen er inhabil. Han viser til domstolloven § 108 og uttaler blant annet:

”Etter min og mange andre velinformerte personers oppfatning er det åpenbart at kommisjonen er inhabil i medhold av denne bestemmelsen.”

Professor Eskeland anfører videre at kommisjonens avgjørende feil når det gjelder betydningen av at de tekniske bevisene er verdiløse kommer i tillegg til en rekke andre feil som kommisjonen har gjort og uttaler:

"På denne bakgrunn har Torgersen, advokat Moss, jeg selv og en rekke andre velinformerte personer ingen tillit til at gjenopptakelseskommisjonen har den nødvendige "uhildethet". Jeg gjør i denne sammenheng oppmerksom på at det avgjørende for kommisjonens habilitet etter domstoll. § 108 ikke er om kommisjonen selv anser seg for uhildet, men om de påpekte forhold er "skikket til å svekke tilliten" til kommisjonens uhildethet. Jeg går ut fra at kommisjonens jurister forklarer de lege medlemmene hva dette innebærer."

2. Kompetansen til å avgjøre inhabilitetsspørsmålet

Advokat Moss uttaler i brevet 17. juli 2007 at han ikke finner noe klart svar på hvem som skal avgjøre om kommisjonens medlemmer er inhabile i den enkelte sak. Straffeprosessloven § 396 sier ingenting om dette, men henvisningen til domstolloven må innebære at kommisjonsmedlemmene som påstås å være inhabile, ikke selv kan avgjøre dette, jf. domstolloven § 116. Advokat Moss uttaler:

"Går man ut fra at habiliteten i så fall skulle avgjøres av fem andre medlemmer, blir dette en umulighet når kommisjonen i alt har syv medlemmer og habilitetsinnsigelsen gjelder seks av disse. Kommisjonen er ikke beslutningsdyktig når problemstillingen er denne. Siden kommisjonen er et forvaltningsorgan, med medlemmer oppnevnt av Kongen (§ 395), går jeg ut fra at også habilitetsspørsmålet og utnevning av nye medlemmer må behandles på samme måte. Samme saksbehandlingsregler må også gjelde om kommisjonsmedlemmene skulle være uenig i inhabilitetsinnsigelsen. Når det i notatet av 23. mai 2007 tilkjennegis en klar oppfatning av realiteten, dvs. betydningen av feile og utelatte opplysninger, skal de også vike sete, se HR-kjennelse 11. mai 2007, premiss nr. 22.

Professor Eskeland påpeker i sitt brev 22. august 2007 at domstollovens bestemmelser om habilitet prosessuelt ikke er tilpasset spørsmålet om Gjenopptakelseskommisjonens inhabilitet, og uttaler:

”Etter min oppfatning har ikke kommisjonen kompetanse til å bestemme at den er habil (derimot kanskje til å bestemme at den er inhabil). Saken må bringes inn for Justisdepartementet. En settekomisjon må under enhver omstendighet oppnevnes av Kongen i statsråd. Kopi av dette brevet sendes derfor til Justisdepartementet.”

Kommisjonens vurdering

1. Innledning

Straffeprosessloven § 396 omhandler kommisjonens habilitet. Hovedregelen er at kommisjonens medlemmer og andre som handler på vegne av den, ikke kan delta i behandlingen av en sak når vedkommende ville ha vært inhabil etter reglene i domstolloven § 106-108, jf. første ledd. Dersom noen tidligere har handlet i saken for eller på vegne av kommisjonen, er vedkommende bare inhabil dersom vilkårene i domstolloven § 108 er oppfylt, jf. annet ledd. De øvrige reglene i domstolloven kapittel 6 om ugildhet gjelder tilsvarende så langt de passer, jf. tredje ledd.

Den bestemmelsen som er sentral for kommisjonens drøftelse etter straffeprosessloven § 396 første ledd, og som er påberopt av advokat Moss og professor Eskeland, er domstolloven § 108 som lyder:

Dommer eller lagrettemedlem kan heller ikke nogen være, når andre særegne omstendigheter foreligger, som er skikket til å svekke tilliten til hans uhildethet. Navnlig gjelder dette, når en part av den grunn krever, at han skal vike sete.

For så vidt gjelder spørsmålet om habilitet for kommisjonens medlemmer og andre som har handlet på vegne av den etter straffeprosessloven § 396 andre ledd, heter det i Ot.prp. nr. 70 (2000-2001) på side 74 blant annet:

Annet ledd bestemmer at inhabilitet som følge av at kommisjonsmedlemmet, utrederen mv. tidligere har handlet i saken, bare inntreder dersom vilkårene i domstolloven § 108 er til stede. Bakgrunnen for bestemmelsen er adgangen til å fremsette ny begjæring for kommisjonen om den første ikke fører frem. Det ville kunne lamme kommisjonens arbeid dersom slike gjentatte begjæringer skulle medføre inhabilitet.

Det fremgår av samme proposisjon at bestemmelsen i straffeprosessloven § 396 tredje ledd om at de øvrige bestemmelsene i domstolloven kapittel 6 gjelder tilsvarende så langt de passer, særlig tar sikte på reglene om hvordan kommisjonen skal behandle inhabilitetsspørsmål.

2. Har kommisjonen kompetanse til å avgjøre om den er habil?

Etter straffeprosessloven § 396 tredje ledd skal som nevnt de øvrige bestemmelsene i domstolloven kapittel 6 gjelde tilsvarende så langt de passer ved vurdering av kommisjonens habilitet.

Domstolloven § 116 lyder:

Ingen dommer må være med på å avgjøre om han selv er ugild, dersom retten likevel er domfær. Heller ikke bør han være med på avgjørelsen når en annen dommer i samme domstol kan tilkalles i hans sted uten vesentlig ulempe eller utgift.

Etter domstolloven § 116, andre setning, bør ikke en dommer være med på avgjørelsen av om han er inhabil, dersom en annen dommer ved samme domstol, kan tilkalles i hans sted uten vesentlig ulempe eller utgift. Bestemmelsen tar først og fremst

Professor Eskeland påpeker i sitt brev 22. august 2007 at domstollovens bestemmelser om habilitet prosessuelt ikke er tilpasset spørsmålet om Gjenopptakelseskommisjonens inhabilitet, og uttaler:

”Etter min oppfatning har ikke kommisjonen kompetanse til å bestemme at den er habil (derimot kanskje til å bestemme at den er inhabil). Saken må bringes inn for Justisdepartementet. En settekomisjon må under enhver omstendighet oppnevnes av Kongen i statsråd. Kopi av dette brevet sendes derfor til Justisdepartementet.”

Kommisjonens vurdering

1. Innledning

Straffeprosessloven § 396 omhandler kommisjonens habilitet. Hovedregelen er at kommisjonens medlemmer og andre som handler på vegne av den, ikke kan delta i behandlingen av en sak når vedkommende ville ha vært inhabil etter reglene i domstolloven § 106-108, jf. første ledd. Dersom noen tidligere har handlet i saken for eller på vegne av kommisjonen, er vedkommende bare inhabil dersom vilkårene i domstolloven § 108 er oppfylt, jf. annet ledd. De øvrige reglene i domstolloven kapittel 6 om ugildhet gjelder tilsvarende så langt de passer, jf. tredje ledd.

Den bestemmelsen som er sentral for kommisjonens drøftelse etter straffeprosessloven § 396 første ledd, og som er påberopt av advokat Moss og professor Eskeland, er domstolloven § 108 som lyder:

”Dommer eller lagrettemedlem kan heller ikke nogen være, når andre særegne omstendigheter foreligger, som er skicket til å svekke tilliten til hans uhildethet. Navnlig gjelder dette, når en part av den grunn krever, at han skal vike sete.”

For så vidt gjelder spørsmålet om habilitet for kommisjonens medlemmer og andre som har handlet på vegne av den etter straffeprosessloven § 396 andre ledd, heter det i Ot.prp. nr. 70 (2000-2001) på side 74 blant annet:

”Annet ledd bestemmer at inhabilitet som følge av at kommisjonsmedlemmet, utrederen mv. tidligere har handlet i saken, bare inntreder dersom vilkårene i domstolloven § 108 er til stede. Bakgrunnen for bestemmelsen er adgangen til å fremsette ny begjæring for kommisjonen om den første ikke fører frem. Det ville kunne lamme kommisjonens arbeid dersom slike gjentatte begjæringer skulle medføre inhabilitet.”

Det fremgår av samme proposisjon at bestemmelsen i straffeprosessloven § 396 tredje ledd om at de øvrige bestemmelsene i domstolloven kapittel 6 gjelder tilsvarende så langt de passer, særlig tar sikte på reglene om hvordan kommisjonen skal behandle inhabilitetsspørsmål.

2. Har kommisjonen kompetanse til å avgjøre om den er habil?

Etter straffeprosessloven § 396 tredje ledd skal som nevnt de øvrige bestemmelsene i domstolloven kapittel 6 gjelde tilsvarende så langt de passer ved vurdering av kommisjonens habilitet.

Domstolloven § 116 lyder:

”Ingen dommer må være med på å avgjøre om han selv er ugild, dersom retten likevel er domfær. Heller ikke bør han være med på avgjørelsen når en annen dommer i samme domstol kan tilkalles i hans sted uten vesentlig ulempe eller utgift.”

Etter domstolloven § 116, andre setning, bør ikke en dommer være med på avgjørelsen av om han er inhabil, dersom en annen dommer ved samme domstol, kan tilkalles i hans sted uten vesentlig ulempe eller utgift. Bestemmelsen tar først og fremst

sikte på situasjoner der habilitetsspørsmålet oppstår under hovedforhandlingen eller under et rettsmøte. Det følger av bestemmelsen at en dommer kan være med på å vurdere sin egen habilitet i et tilfelle hvor det motsatte ville føre til at vedkommende rett ikke er domfør. Det bemerkes at bestemmelsen ved lov nr. 82 1972 ble endret for å hindre at en part, ved å fremsette habilitetsinnsigelse mot samtlige høyesterettsdommere, kunne fremtvinge en ordning med settehøyesterett, jf. Ot.prp.nr. 31 (1970-71). Det er fremsatt inhabilitetsinnsigelse mot de fem kommisjonsmedlemmene som deltok ved behandlingen av begjæringen om gjenopptakelse fra Fredrik Fasting Torgersen i sak nr. 2004-00071, med påstand om at disse er inhabile til behandle den nye begjæringen fra Fasting Torgersen. I tillegg påstås varamedlemmet Erling O. Lyngtveit å være inhabil. Kommisjonen består imidlertid kun av åtte personer (én leder, én nestleder, tre medlemmer og tre varamedlemmer). Det følger av dette at habilitetsspørsmålet ikke kan avgjøres av fem andre kommisjonsmedlemmer.

I nærværende sak er inhabilitetsinnsigelsen reist samtidig med fremsettelsen av begjæringen om gjenopptakelse. Det vises til domstoloven § 117, som lyder:

Reises spørsmål om utelukking forut for det rettsmøte i Høyesterett eller Høyesteretts kjæremålsutvalg hvor saken skal behandles, kan det settes rett til å avgjøre spørsmålet.

Også i andre domstoler kan spørsmålet om utelukking avgjøres forut for det rettsmøte hvor saken behandles. I så fall kan rettens formann treffe avgjørelsen alene dersom retten har flere medlemmer, men det kan også settes alminnelig rett til å avgjøre spørsmålet på forhånd når det kan gjøres uten vesentlig ulempe eller utgift. Er det spørsmål om å utelukke en enedommer eller domstolens formann eller to av domstolens faste medlemmer, kan endommeren eller formannen beslutte at spørsmålet isteden skal forelegges for den nærmest overordnede domstol, eller for Høyesteretts kjæremålsutvalg dersom saken står for lagmannsretten.

Kommisjonen er et uavhengig forvaltningsorgan. Dens avgjørelser kan ikke påklages til et overordnet forvaltningsorgan eller bringes inn for domstolene ved anke eller kjæremål. Ettersom kommisjonen ikke har noen overordnet instans, kan spørsmålet om å utelukke medlemmer i kommisjonen ved avgjørelsen ikke forelegges andre i samsvar med bestemmelsens annet ledd. Dersom spørsmålet skulle forelegges for og avgjøres av Justisdepartementet, ville det frata kommisjonen den uavhengighet som var en sentral begrunnelse for opprettelsen av kommisjonen. Ut fra kommisjonens organisering som kollegialt organ uten noen overordnet instans, er det naturlig å treffe særskilt avgjørelse om habiliteten i tråd med domstoloven § 117 første ledd.

Som nevnt ovenfor fremgår det av Ot. prp. nr. 70 (2000-2001) at det vil kunne lamme kommisjonens arbeid dersom den skal kjennes inhabil i de tilfellene det fremsettes en ny begjæring om gjenopptakelse i samme sak. Ut fra kommisjonens organisering som et kollegialt organ uten overordnet instans, er det i denne sammenheng nærliggende å anvende reglene om habilitet som gjelder for Høyesterett, slik at inhabilitetsinnsigelsen kan avgjøres av kommisjonen uten at det oppnevnes settemedlemmer (settekommisjon).

Kommisjonen er etter dette kommet til at den har kompetanse til å avgjøre habilitetsinnsigelsen.

For å imøtekomme hensynene bak domstoloven § 116 i størst mulig grad, har tre av medlemmene som ikke deltok i avgjørelsen av sak nr. 2004-00071, herunder to medlemmer som det ikke er reist inhabilitetsinnsigelse mot, deltatt i avgjørelsen av habilitetsspørsmålet for så vidt gjelder behandlingen av den nye begjæringen om gjenopptakelse fra Fasting Torgersen.

3. Er kommisjonsmedlemmene inhabile?

Spørsmålet etter domstolloven § 108 er om det foreligger særegne omstendigheter skikket til å svekke tilliten til vedkommendes uhildethet.

a) *Påstått konfliktnivå mellom kommisjonen, Torgersen og advokat Moss*

Advokat Moss viser innledningsvis i sitt brev 17. juli 2007 til sin anmeldelse av kommisjonen og til notat av 23. mai 2007 som kommisjonens leder overrakte Spesialenheten for politisaker i forbindelse med avhør av henne. Advokat Moss hevder at dette notatet gir ham medhold på alle de punkter som omfattes av hans anmeldelse. Kommisjonen finner grunn til bemerke:

- a) Kommisjonen har i sin avgjørelse 8. desember 2006 vist til avisartikler 12. juni 1958 som omtaler et nytt vitne, og har lagt til grunn at dette dreier seg om vitnet Gerd Kristiansen. Kommisjonen tok feil på dette punktet. Det fremgår imidlertid på side 79 i avgjørelsen at kommisjonens baserer sin avgjørelse på de vurderingene som ble gjort av lagmannsretten og Høyesteretts kjæremålsutvalg og at den ut fra dette ikke kan se at det er noe som taler for at dokumentene ble holdt unna forsvareren mens hovedforhandlingen pågikk. Det fremgår videre av avgjørelsen at henvisningen til avisartiklene kommer i tillegg til dette, og dessuten at kommisjonen slutter seg til vurderingen om at det må anses som utelukket at en eventuell bevisførsel om dette under hovedforhandlingen kunne hatt betydning for skyldspørsmålet.
- b) Advokat Moss anfører at kommisjonen "*underslår*" opplysningene om at politiforklaringen til Helga Paulsen ikke ble gjort kjent for forsvareren under hovedforhandlingen, ettersom dette forholdet ikke er nevnt i kommisjonens avgjørelse. Kommisjonen vil til dette bemerke at den på side 46-47 i avgjørelsen har gjort rede for at saken er svært rik på detaljer, og at det fra partenes sider

er fremsatt en rekke anførsler og påstander. Kommisjonen opplyser at den har foretatt en vurdering av det samlede materialet, men at den ikke har funnet grunn til å gjengi eller kommentere samtlige detaljer. På side 39 viser kommisjonen blant annet til brevet fra advokat Moss 8. desember 2005, hvor han omtaler Paulsens forklaring, og kommisjonen sier uttrykkelig at blant annet dette brevet er en del av den dokumentmassen som ligger til grunn for kommisjonens behandling. Det fremgår av notatet 23. mai 2007 at bakgrunnen for at forholdet omkring Helga Paulsens forklaring ikke ble drøftet særskilt, var at det ikke ble ansett som sentralt i denne gjenopptakelsesomgangen. I den anledning bemerkes at heller ikke professor Eskeland omtalte dette i sin samlede fremstilling "Bevisene i Torgersensaken".

- c) Advokat Moss anfører i anmeldelsen at det er "*ren svindel*" når kommisjonen i sin avgjørelse side 395 skriver at det ble påvist blod på de gule hanskene. Det fremgår av avgjørelsen at påtalemyndigheten uttalte at det på de gule hanskene fremkom reaksjoner som skyldes spor av blod, og kommisjonen sier uttrykkelig i sin oppsummering at det på domfelte og hans klær ble "*påvist blod eller at det fremkom reaksjoner forenlig med at det var blod*". Kommisjonen ser at formuleringen på side 395, som advokat Moss henviser til, kan oppfattes som at det ble påvist blod på de gule hanskene. Kommisjonen kan imidlertid vanskelig se at den som leser dette i sammenheng kan misforstå kommisjonens konklusjon.
- d) Advokat Moss viser til at kommisjonen i sin avgjørelse skriver at det ble funnet avføring på innsiden av avdødes lår og uttaler at det er "*ganske umulig å tenke seg at ikke denne grove feilen fra kommisjonens side er bevisst, rett og slett fordi at spørsmålet om bevis for at avføringen kom fra avdøde var et sentralt tema under kommisjonshøringen*". Kommisjonen har i sin avgjørelse vist til professor Brandtzægs forklaring under den muntlige høringen om at utsiden av høyre lår var tilsølt med avføring. Kommisjonen har videre sitert fra obduksjonsrapporten hvor det fremgår at avføringen var på utsiden av høyre lår. Når det i setningen

på side 213 i rapporten heter at det ble funnet avføring på innsiden av avdødes lår, fremstår dette som en åpenbar skrivefeil, og kommisjonen finner ikke grunn til å kommentere dette nærmere.

Advokat Moss har i sitt brev 17. juli 2007 anført at det etter disse ”innrømmelsene”, foreligger et slikt konfliktnivå som gir grunnlag for inhabilitet. Kommisjonen vil til dette bemerke at Spesialenheten henla anmeldelsen 11. juni 2007 med den begrunnelse at intet straffbart forhold anses bevist. Det fremgår av avgjørelsen at de forhold som er tatt opp i anmeldelsen fra advokat Moss må ”ligge langt utenfor det som kan vurderes som straffbart i forhold til straffeloven § 120 og/eller § 325, nr. 1” Henleggelsen er påklaget til riksadvokaten.

På bakgrunn av Janne Kristiansens notat av 23. mai 2007 og Spesialenhetens avgjørelse, finner ikke kommisjonen at anmeldelsen tilsier at det foreligger inhabilitet etter domstolloven § 108. Kommisjonen tar advokat Moss sin anmeldelse og Spesialenhetens avgjørelse til etterretning. Kommisjonen kan ikke se at dette forholdet tilsier noe konfliktnivå mellom kommisjonen, advokat Moss og Torgersen som kan begrunne inhabilitet for kommisjonens medlemmer. At advokat Moss ensidig hevder at hans egen anmeldelse og resultatet av etterforskningen har ført til et konfliktnivå som tilsier inhabilitet, kan ikke tillegges avgjørende vekt.

b) *Offentlig kritikk*

Advokat Moss anfører i sitt brev 17. juli 2007 at den offentlige kritikk som har vært reist fra de vitenskapelige sakkyndige i media om samme avgjørelse, også bør føre til inhabilitet.

Etter kommisjonens oppfatning har det fremkommet lite offentlig kritikk mot den avgjørelsen som ble truffet i kommisjonen 8. desember 2006. De personene som har kritisert avgjørelsen i media er i hovedsak personer som er nevnt i professor Eskelands samlede

fremstilling 5. april 2005 side 6-7. Professor Eskeland uttaler at det ikke ville ha vært mulig å lage utredningen uten "*en meget omfattende og uselvisk innsats fra disse personene*". Det at det i ettertid fremkommer offentlig kritikk fra de som har bistått ved utarbeidelsen av Torgersens begjæring om gjenopptakelse er ikke uventet. Kommisjonen kan ikke se at den kritikk som har vært reist fra enkelte sakkyndige og andre skal føre at kommisjonens medlemmer er inhabile til å behandle en ny begjæring fra domfelte, jf. også den som er nevnt nedenfor.

c) *Kommisjonens vurdering av de tekniske bevisene*

Professor Eskeland anfører i sitt brev 22. august 2007 at kommisjonen tar avgjørende feil når det gjelder betydningen av at de tekniske bevisene er verdiløse, og at han, advokat Moss og "*en rekke andre velinformerte personer*" ikke har tillit til at Gjenopptakelseskommisjonen har den nødvendige uhildethet.

Kommisjonen vil til dette bemerke at det at en part, sakkyndige eller for den saks skyld vitner er uenige i den vurdering som er foretatt av domstolen eller kommisjonen, ikke er tilstrekkelig til å konstatere inhabilitet etter domstolloven § 108. Kommisjonen finner ikke grunn til å gå nærmere inn på dette.

****

På bakgrunn av drøftelsene ovenfor finner kommisjonen at den er kompetent til å avgjøre habilitetsspørsmålet, og at det ikke foreligger grunner som tilsier at kommisjonens medlemmer som omfattes av inhabilitetsinnsigelsen er inhabile til å behandle sak nr. 2007-00099 om begjæring om gjenopptakelse fra Fredrik Fasting Torgersen.

Avgjørelsen er enstemmig.

Konklusjon:

Janne Kristiansen, Helen Sæter, Vidar Stensland, Svein Magnussen, Øystein Mæland og Erling O. Lyngtveit viker ikke sete.

Ann-Kristin Olsen

Vidar Stensland

Svein Magnussen

Erling O. Lyngtveit

Inger Thoen Nordhus

